OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO YVES'A BOTA przedstawiona w dniu 9 czerwca 2011 r.[1]

1. Niniejsza sprawa kolejny raz ilustruje trudności związane z zastosowaniem orzecznictwa Trybunału dotyczącego praw składających skargę do Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa. Dotyczy ona w szczególności kwestii zakresu uprawnień Sądu Unii Europejskiej w dziedzinie wykładni zarzutów podniesionych przez zainteresowaną stronę w sytuacji, w której opiera ona swoją skargę zarówno na zarzutach dotyczących ochrony jej uprawnień procesowych, jak i na zarzutach zmierzających do zakwestionowania zasadności decyzji Komisji Europejskiej [2].

2. Sprawa ta pozwala również Trybunałowi przypomnieć zakres swobodnego uznania, jaki posiada Komisja, kiedy napotyka na poważne trudności w ramach oceny zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem, oraz zakres związanej z nią kontroli sądowej.

3. Wyrokiem z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie Scheucher-Fleisch i in. przeciwko Komisji [3] Sąd dopuścił skargę wniesioną przez Scheucher-Fleisch GmbH oraz pozostałe przedsiębiorstwa [4] jako częściowo dopuszczalną i stwierdził nieważność decyzji Komisji C(2004) 2037 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie pomocy państwa NN 34A/2000 dotyczącej programów jakości oraz znaków „AMA-Biozeichen" i „AMA-Gütesiegel" w Austrii [5]. Sąd orzekł, że ocena zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem była związana w rzeczywistości z poważnymi trudnościami, które powinny były skłonić Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Ocena ta została zakwestionowana przez Republikę Austrii oraz przez Komisję, która przystąpiła do tego odwołania.

4. W niniejszej opinii zaproponuję, aby Trybunał odwołania te oddalił.

1 — Język oryginału: francuski.

2 — W tym zakresie zob. wydany przez wielką izbę wyrok z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie C-83/09 P Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex, Zb.Orz. s. I-4441, do którego jeszcze powrócę.

3 — Wyrok w sprawie T-375/04, Zb.Orz. s. II-4155, zwany dalej „zaskarżonym wyrokiem".

4 — Tauernfleisch Vertriebs GmbH, Wech-Kärntner Truthahnverarbeitung GmbH, Wech-Geflügel GmbH i Johann Zsifkovics. Wszystkie one są przedsiębiorstwami prawa austriackiego, wyspecjalizowanymi w uboju zwierząt i rozbiorze tusz.

5 — Zwana dalej „sporną decyzją".

I — Ramy prawne Unii

5. Zanim wymienię mające zastosowanie przepisy rozporządzenia (WE) nr 659/1999 [6], które jest rozporządzeniem wykonawczym dla art. 87 WE i 88 WE, przedstawię najpierw właściwe postanowienia traktatu WE. Następnie przedstawię również właściwe punkty wytycznych mających zastosowanie do pomocy publicznej w zakresie reklamy.

A — *Traktat WE*

6. Zgodnie z art. 87 WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji wewnątrzwspólnotowej, jest z zasady zabroniona, z zastrzeżeniem odstępstw przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 WE.

7. Artykuł 87 ust. 3 WE wymienia rodzaje pomocy, która może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem. Należy do nich pomoc przeznaczona na wspieranie rozwoju gospodarczego pewnych regionów lub pewnych rodzajów działalności.

8. W celu zapewnienia wprowadzenia w życie tych przepisów traktat, a w szczególności art. 88 WE, ustanawia procedurę kontroli, jak również uzyskania uprzedniego zezwolenia na pomoc państwa, w której główna rola przypada Komisji. Ta procedura kontroli obejmuje dwa etapy.

9. Wstępny etap oceny pomocy został ustanowiony art. 88 ust. 3 WE [7]. Na mocy tego postanowienia państwa członkowskie są zobowiązane do zgłaszania Komisji swoich planów przyznawania lub zmiany pomocy; artykuł ten stanowi ponadto, że żadne zaproponowane środki nie mogą zostać zrealizowane bez wcześniejszego zatwierdzenia ich przez Komisję. Etap ten ma wyłącznie umożliwić Komisji wyrobienie sobie wstępnej opinii na temat częściowej lub całkowitej zgodności danej pomocy ze wspólnym rynkiem [8].

10. Jeśli Komisja ma wątpliwości co do zgodności danej pomocy ze wspólnym rynkiem, zobowiązana jest wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające przewidziane w art. 88 ust. 2 WE [9]. W jego ramach Komisja powinna wezwać zainteresowane strony do przedstawienia uwag, aby móc w ten sposób uzyskać pełne informacje w zakresie całości danych sprawy [10]. Jeśli po przeprowadzeniu tej oceny Komisja stwierdzi, że dana pomoc przyznana

6 — Rozporządzenie Rady z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. [88] traktatu WE (Dz.U. L 83, s. 1).

7 — Ten etap jest również uregulowany przepisami art. 4 i 5 rozporządzenia nr 659/1999.

8 — Wyrok z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie C-521/06 P Athinaïki Techniki przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5829, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo.

9 — Ten etap jest również uregulowany przez art. 6 i 7 rozporządzenia nr 659/1999.

10 — Wyrok z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie C-431/07 P Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-2665, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo.

nie jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 87 WE lub że pomoc ta jest nadużywana, decyduje o zniesieniu lub zmianie tej pomocy przez dane państwo członkowskie w określonym przez nią terminie.

B — *Rozporządzenie nr 659/1999*

11. Rozporządzenie nr 659/1999 skodyfikowało praktykę uprawnień przyznanych Komisji przez traktat. Ustanawia ono zasady, które zostały opracowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału [11].

12. Artykuł 1 lit. h) powtarza w niemal identycznym brzmieniu definicję pojęcia „zainteresowane strony" ustaloną przez Trybunał w wyroku z dnia 14 listopada 1984 r. w sprawie Intermills przeciwko Komisji [12], która od tego czasu jest w utrwalony sposób powtarzana [13]. Zgodnie z tym przepisem zainteresowana strona oznacza „którekolwiek państwo członkowskie oraz jakiekolwiek osoby, przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, na których interesy może mieć wpływ przyznanie pomocy, w szczególności beneficjentów pomocy, konkurujące ze sobą przedsiębiorstwa lub stowarzyszenia handlowe".

13. Artykuł 4 rozporządzenia nr 659/1999 dotyczy wstępnego badania, które Komisja musi przeprowadzić w sytuacji, gdy państwo członkowskie zgłosiło jej plan przyznania lub zmiany pomocy.

14. Zgodnie z brzmieniem tego artykułu, Komisja może wydać trojakiego rodzaju decyzję. Może rozstrzygnąć, że zgłoszony środek nie stanowi pomocy. Może również stwierdzić, że nie istnieją żadne wątpliwości co do zgodności zgłoszonego środka ze wspólnym rynkiem, i postanowić o niewnoszeniu zastrzeżeń w odniesieniu do przyznania danej pomocy. Wreszcie, jeśli zaistniały wątpliwości co do zgodności zgłoszonego środka ze wspólnym rynkiem, Komisja może podjąć decyzję o wszczęciu przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE formalnego postępowania wyjaśniającego.

15. W tym ostatnim przypadku Komisja jest zobowiązana, zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999, wezwać państwo członkowskie, którego dotyczy ta decyzja, oraz inne zainteresowane strony do przedstawienia uwag w określonym przez nią terminie.

16. Artykuł 20 tego rozporządzenia dotyczy w szczególności praw zainteresowanych stron. W ust. 1 mowa jest o tym, iż każda

11 — Motyw drugi tego rozporządzenia.

12 — Sprawa 323/82, Rec. s. 3809. Zdaniem Trybunału zainteresowanymi stronami są osoby, przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, których interesy mogłyby zostać naruszone w wyniku przyznania pomocy, to znaczy w szczególności przedsiębiorstwa będące konkurentami beneficjentów tej pomocy oraz organizacje zawodowe (pkt 16).

13 — Zobacz wyroki: z dnia 19 maja 1993 r. w sprawie C-198/91 Cook przeciwko Komisji, Rec. s. I-2487, pkt 24; z dnia 15 czerwca 1993 r. w sprawie C-225/91 Matra przeciwko Komisji, Rec. s. I-3203, pkt 18; z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie C-78/03 P Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, Zb.Orz. s. I-10737, pkt 36.

zainteresowana strona może złożyć uwagi dotyczące wydanej przez Komisję decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Z art. 20 ust. 2 wynika, że każda z zainteresowanych stron może powiadomić Komisję o jakiejkolwiek domniemanej pomocy przyznanej bezprawnie oraz o jakiejkolwiek domniemanej pomocy świadczonej niezgodnie z przeznaczeniem.

C — *Wytyczne mające zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy*

17. Wytyczne Wspólnoty mające zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy produktów wskazanych w załączniku I do traktatu WE i niektórych produktów niewskazanych w załączniku I [14] określają środki interwencji publicznej, za pomocą których władze krajowe wspierają finansowanie promocji i reklamy produktów rolnych bądź poprzez bezpośrednie dofinansowanie ich z budżetu, bądź ze środków publicznych, w tym z opłat parafiskalnych lub obowiązkowych opłat. Jeśli spełnione zostały określone warunki, Komisja jest przychylna tego rodzaju działalności ze względu na to, że wspiera ona rozwój działalności gospodarczej w sektorze rolnictwa oraz realizację celów wspólnej polityki rolnej [15].

14 — Dz.U. 2001, C 252, s. 5, zwane dalej „wytycznymi mającymi zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy".

15 — Punkt 1.

18. Zgodnie z pkt 10 wytycznych mających zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy „[o]gólny zakaz pomocy państwa ustanowiony art. 87 ust. 1 [WE] ma zastosowanie wyłącznie w przypadku, w którym reklama finansowana ze środków publicznych zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów. W przypadku kiedy działania reklamowe finansowane ze środków publicznych powołują się na pochodzenie krajowe lub regionalne określonych produktów, w oczywisty sposób sprzyjają pewnym produktom i wobec tego ma zastosowanie art. 87 ust. 1" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak poniższe cytaty z tych wytycznych].

19. Punkty 49 i 50 tych wytycznych mają następujące brzmienie:

„49. Krajowe systemy kontroli jakości powinny opierać się wyłącznie na istnieniu obiektywnych nieodłącznych cech […], a nie opierać się na pochodzeniu produktów lub na miejscu ich produkcji. Niezależnie od tego, czy te systemy kontroli są obligatoryjne, czy fakultatywne, wszystkie produkty wytworzone we Wspólnocie powinny mieć do nich dostęp bez względu na ich pochodzenie, o ile spełniają wymagane warunki […].

50. Jeżeli dany system jest ograniczony do produktów określonego pochodzenia […], jest on sprzeczny z traktatem i jest oczywiste, że Komisja nie może uznać pomocy w zakresie reklamy na rzecz

takiego systemu za zgodną ze wspólnym rynkiem […]".

20. Z pkt 46 tych samych wytycznych wynika, że „pochodzenie" należy rozumieć jako „pochodzenie krajowe, regionalne lub lokalne".

II — Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

21. Okoliczności faktyczne wynikające z zaskarżonego wyroku mogą zostać streszczone w następujący sposób.

22. W 1992 r. Republika Austrii przyjęła Bundesgesetz über die Errichtung der Marktordnungsstelle „Agrarmarkt Austria" (ustawę federalną o utworzeniu urzędu regulacji rynku „Agrarmarkt Austria") [16], której art. 2 ust. 1 tworzy osobę prawną prawa publicznego o nazwie „Agrarmarkt Austria" (zwaną dalej „AMA"). Zadaniem AMA jest wspieranie marketingu rolnego. W tym celu powierzone zostało jej zadanie poboru opłat, należnych w szczególności na podstawie § 21c ust. 1 pkt 3 AMA-Gesetz 1992, z tytułu uboju zwierząt.

23. Pomoc będąca przedmiotem sprawy ma na celu wspieranie produkcji, obróbki, przetwórstwa i sprzedaży produktów rolnych w Austrii za pomocą znaku ekologicznego AMA i znaku jakości AMA (zwanymi dalej „znakami AMA").

24. Jako przedsiębiorstwa austriackie wyspecjalizowane w uboju zwierząt i rozbiorze tusz skarżące w pierwszej instancji podlegają obowiązkowi opłat na rzecz AMA, chociaż ich produkty nie korzystają ze znaków AMA. Skierowały one w dniu 21 września 1999 r. skargę do Komisji, podnosząc, że ich prawa zostały naruszone przez niektóre przepisy AMA-Gesetz 1992.

25. Sporną decyzją Komisja postanowiła nie wnosić zastrzeżeń względem „zgłoszonych" środków. Uznała te środki za zgodne ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE ze względu na to, że spełniały warunki ustanowione w wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnictwa [17] i w wytycznych wspólnotowych mających zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy.

16 — BGBl. 376/1992 zwaną dalej „AMA-Gesetz 1992".

17 — Dz.U. 2000, C 28, s. 2.

III — Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

26. Skargą złożoną w sekretariacie Sądu w dniu 17 września 2004 r. Scheucher-Fleisch GmbH i in. wniosły o stwierdzenie nieważności spornej decyzji. W uzasadnieniu podnoszą zasadniczo trzy zarzuty.

27. Zarzut pierwszy dotyczy naruszenia przepisów proceduralnych. Składa się z czterech części, dotyczących po pierwsze braku zgłoszenia Komisji rozpatrywanej pomocy, po drugie naruszenia gwarancji proceduralnych przewidzianych w art. 88 ust. 2 WE [18], po trzecie naruszenia obowiązku uzasadnienia i po czwarte – naruszenia zasady rozsądnego terminu. Zarzut drugi dotyczy naruszenia art. 87 ust. 3 lit. c) WE [19]. Na poparcie zarzutu trzeciego skarżące podnoszą, że Komisja naruszyła „klauzulę zawieszającą" ustanowioną w art. 88 ust. 3 WE i art. 3 rozporządzenia nr 659/1999.

28. Komisja podniosła zarzut niedopuszczalności w stosunku do skargi wniesionej przez Scheucher-Fleisch GmbH i in., twierdząc, że sporna decyzja nie dotyczy ich ani bezpośrednio, ani indywidualnie. Co się tyczy gwarancji proceduralnych ustanowionych art. 88 ust. 2 WE, Komisja również uznała, że nie była zobowiązana wezwać Scheucher-Fleisch GmbH i in. do przedstawienia uwag, ponieważ wnosząc skargę do Komisji, skarżące zajęły już stanowisko i wyczerpały w ten sposób swoje prawo do wypowiedzenia się w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego.

29. Sąd orzekł, że skarga jest w części dopuszczalna, i orzekł nieważność spornej decyzji.

IV — Postępowanie przed Trybunałem i wnioski stron

30. Pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 28 stycznia 2010 r. Republika Austrii wniosła odwołanie od zaskarżonego wyroku.

31. Wnosi ona do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz, w ramach przejęcia sprawy, o odrzucenie skargi w pierwszej instancji jako niedopuszczalnej lub w każdym stanie rzeczy oddalenie jej jako bezzasadnej. Republika Austrii wnosi również o obciążenie

18 — W ramach części drugiej zarzutu pierwszego skarżące w pierwszej instancji podnoszą wyraźnie, że Komisja powinna była wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia nr 659/1999 ze względu na wątpliwości co do zgodności rozpatrywanych środków ze wspólnym rynkiem.

19 — Skarżące w pierwszej instancji utrzymują w tym zakresie w szczególności, że gwarancja jakości taka jak ta przewidziana w przypadku używania znaków AMA nie dotyczy pojęcia „rozwoju" w rozumieniu tego postanowienia.

skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania w obydwu instancjach.

32. W swojej odpowiedzi na odwołanie, złożonej w dniu 22 kwietnia 2010 r., Komisja stwierdza, że podtrzymuje w całości odwołanie wniesione przez Republikę Austrii i podziela całość zarzutów podniesionych przez to państwo. Niemniej jednak podnosi dodatkowe argumenty na poparcie żądania uchylenia zaskarżonego wyroku. Skarżące w pierwszej instancji oraz Republika Austrii zinterpretowały te argumenty jako podniesienie nowych zarzutów i, powołując się na art. 117 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, odpowiedziały na nie w odrębnych pismach, odpowiednio z dnia 28 czerwca 2010 r. i z dnia 22 lipca 2010 r.

33. Zdaniem Trybunału, zakwalifikowanie argumentu jako przystąpienia do postępowania odwoławczego wymaga, zgodnie z postanowieniem tego przepisu, by strona, która się nań powołuje, żądała uchylenia w całości lub w części zaskarżonego wyroku na podstawie zarzutów, które nie zostały podniesione w odwołaniu. Aby ustalić, czy sytuacja ta ma miejsce w niniejszej sprawie, należy przeanalizować brzmienie, cel oraz kontekst odpowiednich fragmentów odpowiedzi Komisji na odwołanie [20].

34. W swojej odpowiedzi na odwołanie Komisja w żadnym miejscu nie używa określenia „przystąpienie do odwołania". W punkcie 1 swojej odpowiedzi wskazuje, że „uwzględniając fakt, że odwołanie [Republiki Austrii] jest poprawne i bardzo dobrze umotywowane w każdym punkcie, [Komisja] ograniczy się do przedstawienia argumentów dodatkowych".

35. Choć sformułowanie to nie pozwala wyciągnąć wniosków co do zamiarów Komisji, treść przedstawionych przez nią argumentów pozwala jednak uznać, że chodzi o przystąpienie do odwołania.

36. Rozumiem bowiem, że Komisja podnosi trzy nowe zarzuty. W pierwszym zarzucie Komisja dąży do wykazania, że Sąd nie dokonał prawidłowej oceny dopuszczalności skargi, opierając się na argumentach, które nie zostały podniesione przez Republikę Austrii. Co się tyczy drugiego i trzeciego zarzutu, są one oparte, odpowiednio, na nieuwzględnieniu przez Sąd zakresu kontroli sądowej oraz na naruszeniu obowiązku uzasadnienia.

37. Komisja podziela w całości wnioski Republiki Austrii. Wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz, w ramach przejęcia sprawy, o odrzucenie skargi w pierwszej instancji jako niedopuszczalnej lub co najmniej oddalenie jej jako bezzasadnej. Domaga się również obciążenia skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania w obydwu instancjach.

20 — Wyrok z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie C-413/06 P Bertelsmann i Sony Corporation of America przeciwko Impala, Zb.Orz. s. I-4951, pkt 184–188.

38. Skarżące w pierwszej instancji w odpowiedzi na odwołanie domagają się natomiast oddalenia odwołania wniesionego przez Republikę Austrii i wnoszą do Trybunału o obciążenie tego państwa kosztami postępowania.

V — W przedmiocie odwołania głównego

39. Republika Austrii przywołuje cztery zarzuty na poparcie odwołania.

40. W pierwszym zarzucie podnosi, że Sąd nie dokonał prawidłowej oceny dopuszczalności skargi wniesionej przez skarżące w pierwszej instancji. W szczególności Sąd naruszył prawo, błędnie kwalifikując je jako „zainteresowane strony" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE. Ponadto Sąd niewłaściwie zastosował orzecznictwo, stwierdzając dopuszczalność części trzeciej pierwszego zarzutu, opartej na braku uzasadnienia oraz drugiego zarzutu, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE w sytuacji, w której skarżące w pierwszej instancji nie wykazały istotnego oddziaływania na ich sytuację konkurencyjną.

41. Drugi zarzut jest oparty na błędnej ocenie przez Sąd konieczności wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Sąd, przyznając, że istniały poważne trudności w ocenie, naruszył prawo i spoczywający na nim obowiązek uzasadnienia.

42. Zarzuty trzeci i czwarty oparte są odpowiednio na domniemanym naruszeniu reguł regulujących rozkład ciężar dowodu i art. 64 regulaminu Sądu.

A — *W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na błędnej ocenie dopuszczalności skargi wniesionej przez skarżące w pierwszej instancji*

43. Przed rozpoczęciem mojego badania konieczne jest przypomnienie zasadniczych wątków rozumowania, które Sąd przyjął w zaskarżonym wyroku.

1. Zaskarżony wyrok

44. Po pierwsze, Sąd orzekł, że sporna decyzja dotyczy skarżących w pierwszej instancji bezpośrednio w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE. Sąd stwierdził bowiem, że ze względu na to, iż pomoc została już wdrożona przez Republikę Austrii, możliwość, iż władze

austriackie zdecydują się jej nie przyznawać, ma charakter czysto teoretyczny.

45. Po drugie, Sąd zbadał, czy zaskarżona decyzja dotyczy skarżących indywidualnie. Inaczej niż w sprawach, które pozwoliły Trybunałowi wypracować orzecznictwo w tej materii, a w szczególności sprawach, które zakończyły się ww. wyrokami w sprawach Cook przeciwko Komisji, Matra przeciwko Komisji i Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum oraz wyrokami w sprawach połączonych Niemcy i in. przeciwko Kronofrance [21] i w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji [22], skarżące w pierwszej instancji podniosły zarówno zarzuty mające na celu ochronę ich uprawnień procesowych, jak i zarzuty kwestionujące zasadność spornej decyzji. W zaskarżonym wyroku Sąd ocenił dopuszczalność skargi w świetle każdego z podniesionych zarzutów.

46. Po pierwsze, w pkt 51–56 tego wyroku Sąd orzekł dopuszczalność części drugiej pierwszego zarzutu, opartej na naruszeniu gwarancji proceduralnych. Sąd uznał, że wnoszące doń skargę podmioty, które działają na tym samym rynku geograficznym co przedsiębiorstwa korzystające ze znaków „AMA", były ich konkurentami. Odpowiadając na argument Komisji, wskazał również, że fakt, iż te skarżące miały możliwość – poprzez złożenie do Komisji skargi dotyczącej rozpatrywanej pomocy – przedstawienia swoich argumentów już w trakcie badania wstępnego na podstawie art. 88 ust. 3 WE, nie może pozbawiać ich prawa do poszanowania gwarancji proceduralnych.

47. Po drugie, w pkt 57–61 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy skarżące mają legitymację procesową do kwestionowania zasadności spornej decyzji. Sąd orzekł, że skarżące nie wykazały – w rozumieniu orzecznictwa – tego, iż pomoc będąca przedmiotem spornej decyzji może w istotny sposób wpływać na ich pozycję na rynku. W konsekwencji Sąd orzekł, że należy odrzucić, po pierwsze, jako niedopuszczalne części pierwszą i czwartą zarzutu pierwszego oparte odpowiednio na braku zgłoszenia Komisji rozpatrywanej pomocy i na naruszeniu zasady rozsądnego terminu oraz, po drugie, zarzut trzeci, oparty na naruszeniu „klauzuli zawieszającej" ustanowionej w art. 88 ust. 3 WE i art. 3 rozporządzenia nr 659/1999.

48. Po trzecie, w pkt 62–64 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał dopuszczalność części trzeciej pierwszego zarzutu, opartej na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, oraz zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE. Opierając się na wyroku Trybunału z dnia 15 grudnia 1961 r. w sprawie 3/61 Fives Lille Cail i in. przeciwko Wysokiej Władzy [23], Sąd zinterpretował te zarzuty

21 — Wyrok z dnia 11 września 2008 r. w sprawach połączonych C-75/05 P i C-80/05 P, Zb.Orz. s. I-6619.

22 — Wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-487/06 P, Zb.Orz. s. I-10515.

23 — 19/60, 21/60, 2/61 i 3/61, Rec. s. 559, 588.

raczej pod względem ich istoty niż ich kwalifikacji. Orzekł, że zarzuty te dostarczają dowodów na poparcie podniesionego przed nim zarzutu naruszenia gwarancji proceduralnych i są dopuszczalne.

2. Argumenty stron

49. W pierwszym zarzucie, Republika Austrii wspierana przez Komisję stoi na stanowisku, że Sąd błędnie zastosował orzecznictwo dotyczące przesłanek dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności w zakresie pomocy państwa. Zdaniem Republiki Austrii, Sąd powinien był odrzucić skargę w całości jako niedopuszczalną.

50. Po pierwsze, Sąd naruszył prawo stwierdzając, że decyzja dotyczy skarżących w pierwszej instancji bezpośrednio i indywidualnie w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE i uznając je za „zainteresowane strony" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE.

51. Co się tyczy bezpośredniego oddziaływania na skarżące w pierwszej instancji, Republika Austrii zarzuca Sądowi, że oparł swoje rozumowanie na wprowadzeniu rozpatrywanego systemu pomocy w życie. Podnosi ona również, że skarżących nie dotyczy bezpośrednio ani AMA-Gesetz 1992, ponieważ ta ustawa jest środkiem o zasięgu ogólnym, ani też sporna decyzja. Republika Austrii podnosi także, że skarżące nie prowadzą uboju i rozbioru tusz zwierząt importowanych z innych państw członkowskich, a ponadto, że same postanowiły dobrowolnie zrezygnować ze spornej pomocy.

52. Po drugie, Republika Austrii stoi na stanowisku, że Sąd naruszył prawo, orzekając dopuszczalność części trzeciej pierwszego zarzutu, opartej na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, oraz zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE, w sytuacji, w której skarżące w pierwszej instancji nie wykazały istotnego oddziaływania na ich sytuację konkurencyjną. Skoro bowiem te skarżące kwestionowały zasadność spornej decyzji, zobowiązane były do wykazania tego oddziaływania.

53. Orzekając dopuszczalność tych argumentów, w konsekwencji Sąd przeinaczył przesłanki określone przez orzecznictwo i znacznie rozszerzył krąg potencjalnych skarżących. Ponadto jego uzasadnienie jest zdaniem Republiki Austrii wewnętrznie sprzeczne.

54. W swojej odpowiedzi na odwołanie Komisja mocno krytykuje orzecznictwo Trybunału w ww. sprawach Cook przeciwko Komisji, Matra przeciwko Komisji i Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, na którym opiera się Sąd

w zaskarżonym wyroku. Orzecznictwo to ze względu na to, że przyznaje uprawnienia proceduralne zainteresowanym stronom, jest sprzeczne z art. 88 WE, ponieważ postanowienia te chronią wyłącznie interesy państw członkowskich.

55. Ponadto Komisja stoi na stanowisku, że zastosowanie ww. orzecznictwa w sprawie Cook przeciwko Komisji i Matra przeciwko Komisji prowadzi do powstania niedających się rozwiązać sprzeczności. Jednostka wnosząca skargę w celu ochrony uprawnień proceduralnych, które wywodzi z art. 88 ust. 2 WE, uznana byłaby za jednostkę, której akty dotyczą indywidualnie, choćby nie spełniała ona przesłanek ustalonych przez Trybunał w wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji [24]. Takie podejście pozbawiłoby jakiegokolwiek znaczenia pojęcie osoby, „której [akty] dotyczą indywidualnie" w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, i otworzyłoby drogę masowym skargom.

56. Te sprzeczności podkreśla podejście Sądu, który skłania się odtąd do interpretowania zarzutów podnoszonych przez stronę skarżącą raczej pod względem ich istoty niż ich kwalifikacji. W konsekwencji Komisja proponuje Trybunałowi zastosowanie we wszystkich przypadkach, w których strona skarżąca kwestionuje decyzję przyjętą na mocy art. 88 ust. 3 WE, kryterium bezpośredniego i indywidualnego interesu ustalonego w ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji.

57. Skarżące w pierwszej instancji stoją na stanowisku, że Sąd właściwie zastosował orzecznictwo i słusznie dokonał odrębnej oceny poszczególnych zarzutów podniesionych w ramach ich skargi o stwierdzenie nieważności. Ponadto Sąd słusznie zakwalifikował je jako „zainteresowane strony" ze względu na to, iż Komisja w spornej decyzji stwierdziła, że niektóre przedsiębiorstwa były stawiane w bardziej korzystnej sytuacji, niezależnie od zajmowanego przez nie miejsca w łańcuchu produkcji i dystrybucji.

3. Moja ocena

58. Przed zbadaniem zasadności argumentów podniesionych przez Republikę Austrii na wstępie należy przypomnieć orzecznictwo Trybunału dotyczące uprawnień składających skargę do Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa.

a) Orzecznictwo dotyczące uprawnień składających skargę do Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa

59. Orzecznictwo odnoszące się do uprawnień składających skargę do Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa

24 — Wyrok z dnia 15 lipca 1963 r. w sprawie 25/62, Rec. s. 197.

opiera się na założeniu, zgodnie z którym decyzje podejmowane przez Komisję w tym kontekście skierowane są do zainteresowanych państw członkowskich, także wówczas, gdy są one podejmowane na podstawie skargi do Komisji ujawniającej zastosowanie środka stanowiącego rzekomo pomoc niezgodną z traktatem [25].

60. Należy przypomnieć w tym względzie, że zgodnie z art. 230 akapit czwarty WE osoba fizyczna lub prawna może wnieść skargę na decyzję skierowaną do innej osoby jedynie wtedy, gdy decyzja ta dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie.

61. Uprawnienia składających skargę do Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa, określone w orzecznictwie, uzależnione są, po pierwsze, od tego, czy ci składający skargę mogą być zakwalifikowani jako „zainteresowane strony" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, a po drugie, od przedmiotu ich skargi.

62. W odniesieniu do pojęcia „zainteresowanej strony" w rozumieniu tego postanowienia należy najpierw zauważyć, że zostało ono zdefiniowane szeroko, jako pojęcie obejmujące osoby, przedsiębiorstwa i stowarzyszenia przedsiębiorstw, na których interesy może wpływać przyznana pomoc, czyli w szczególności konkurencyjne przedsiębiorstwa i organizacje zawodowe. Definicja ta została przejęta przez art. 1 lit. h) rozporządzenia nr 659/1999.

63. Trybunał niedawno przypomniał, że szczególna kwalifikacja zainteresowanej strony wystarczy, by indywidualizować przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.

64. Z powyższego wynika, że każde przedsiębiorstwo powołujące się nawet na potencjalny stosunek konkurencji może zostać zakwalifikowane jako „zainteresowana strona" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE i uznane za przedsiębiorstwo, którego dana decyzja dotyczy bezpośrednio i indywidualnie [26].

65. Jeśli chodzi zaś o prawo do wniesienia skargi do sądu wspólnotowego przysługujące zainteresowanym stronom, to jego podstawą są uprawnienia proceduralne przyznane im przez to postanowienie. Zgodnie z nim Komisja, wszczynając formalne postępowanie wyjaśniające i tylko na tym etapie, jest zobowiązana do zebrania uwag tych stron [27].

25 — Wyrok z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. s. I-1719, pkt 45.

26 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex, pkt 47, 48 oraz przytoczone tam orzecznictwo.

27 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo.

66. W przypadku zaś, w którym Komisja umarza postępowanie w sprawie wniesionej do niej skargi lub uznaje, że środek ujawniony przez wnoszących do niej skargę nie stanowi pomocy lub stanowi pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem, nie wszczyna ona formalnego postępowania wyjaśniającego, pozbawiając wnoszących do niej skargę możliwości przedstawienia ich uwag jako zainteresowane strony.

67. Aby zapewnić im przestrzeganie tego uprawnienia proceduralnego, orzecznictwo przyznaje im prawo zaskarżenia tych decyzji do sądu Unii. Trybunał wyjaśnił jednakże, że przedmiotem wniesionej doń skargi może być jedynie ochrona praw proceduralnych, o których mowa w art. 88 ust. 2 WE, to znaczy, że za jej pośrednictwem można kwestionować jedynie zaniechanie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. To prawo do wniesienia skargi, określone w ww. wyrokach w sprawie Cook przeciwko Komisji oraz w sprawie Matra przeciwko Komisji, zostało od tamtej pory potwierdzone przez utrwalone orzecznictwo [28].

68. Wynika z tego, że status „zainteresowanej strony" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE pozwala na uznanie, że zaskarżona decyzja dotyczy składającego skargę do Komisji indywidualnie i bezpośrednio w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, o ile kwestionuje on zaniechanie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego [29].

69. Natomiast w przypadku w którym strona skarżąca bezpośrednio kwestionuje zasadność oceny Komisji, znajduje się ona w takiej samej sytuacji co każda osoba, która kwestionuje decyzję, której nie jest adresatem. Sam fakt, że może ona być uznana za „zainteresowaną stronę" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, już nie wystarczy i musi ona w takim przypadku wykazać, że ma szczególny status w rozumieniu ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji [30]. W zakresie pomocy państwa Trybunał dopuszcza możliwość takiego wykazania i orzeka dopuszczalność skargi w przypadku, w którym strona skarżąca wykaże, że pomoc będąca przedmiotem spornej decyzji ma istotny wpływ na zajmowaną przez nią pozycję konkurencyjną na rynku [31].

28 — Zobacz ww. wyrok w sprawach połączonych Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, pkt 38 oraz przytoczone tam orzecznictwo.

29 — W ww. sprawie Cook przeciwko Komisji Trybunał orzekł, że William Cook plc jest zainteresowaną stroną w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE ze względu na to, że wytwarza te same produkty co przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy. Należy uznać, że rozpatrywana decyzja dotyczy mającej taki status spółki William Cook plc bezpośrednio i indywidualnie i w konsekwencji jest ona uprawniona do żądania stwierdzenia nieważności tej decyzji na mocy art. 230 akapit czwarty WE (pkt 23, 25 i 26). Podobnie Trybunał orzekł w ww. wyroku w sprawie Matra przeciwko Komisji, że Matra SA może być zakwalifikowana jako zainteresowana strona ze względu na to, iż przyznanie spornej pomocy oddziałuje na jej interesy „jako głównego wspólnotowego producenta pojazdów MPV i przyszłego konkurenta przedsiębiorstwa [będącego beneficjentem pomocy]". Trybunał orzekł, że skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przeciwko decyzji Komisji jest tym samym dopuszczalna (pkt 17, 19 i 20).

30 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo.

31 — Idem.

70. Z orzecznictwa wynika zatem, że jeżeli strona skarżąca podważa odmowę wszczęcia przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego, powołując się na naruszenie swych praw proceduralnych, musi ona wykazać, iż jest zainteresowaną stroną w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE ze względu na to, że przyznanie rozpatrywanej pomocy *mogłoby oddziaływać na jej interesy* [32].

71. Jeśli natomiast strona skarżąca podważa zasadność decyzji zawierającej ocenę pomocy jako takiej, winna w takich okolicznościach wykazać, że jej *pozycja konkurencyjna na rynku została zmieniona w istotny sposób* [33]. Ma ona zatem trudniejszy dostęp do sądu Unii Europejskiej niż w pierwszym przypadku.

72. To orzecznictwo, które zostało potwierdzone w wyrokach wydanych w ww. sprawach połączonych Niemcy i in. przeciwko Kronofrance oraz w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji, było przedmiotem licznych krytyk [34].

73. Orzecznictwo takie rodzi bowiem pytania i nie zapewnia przejrzystości art. 88 ust. 3 WE. Niniejsza sprawa jest tego doskonałą ilustracją, ponieważ ujawnia trudności, na jakie napotyka sąd, kiedy musi dokonać rozróżnienia pomiędzy przesłankami dopuszczalności tej samej skargi, wniesionej przeciwko tej samej decyzji, w zależności od tego, czy skarga ma na celu ochronę uprawnień proceduralnych, czy zakwestionowanie decyzji co do istoty.

74. Niniejsza sprawa dotyczy więc szczególnej problematyki, o której już wspomniałem w mojej opinii w ww. sprawach połączonych Niemcy i in. przeciwko Kronofrance [35].

75. Stwierdziłem tam, że dokonywanie rozróżnienia pomiędzy przesłankami dopuszczalności jednej i tej samej skargi wniesionej przeciwko jednej i tej samej decyzji w ramach skargi mającej w gruncie rzeczy ten sam przedmiot jest zabiegiem całkowicie sztucznym. Zamierzony przez skarżącą cel jest bowiem, moim zdaniem, taki sam bez względu na to, czy powołuje się ona na ochronę swych praw procesowych, czy też kwestionuje zasadność decyzji dotyczącej oceny pomocy. W obu przypadkach zmierza ona, poprzez swą skargę, do spowodowania wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

32 — Podkreślenie moje.

33 — Idem.

34 — Zobacz opinię rzecznika generalnego F.G. Jacobsa w ww. sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum; opinię rzecznika generalnego P. Mengozziego w ww. sprawie British Aggregates przeciwko Komisji i opinie rzecznika generalnego N. Jääskinena w ww. sprawie Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex i w sprawie C-148/09 P Belgia przeciwko Deutsche Post i in., obecnie zawisłej przed Trybunałem.

35 — Odsyłam do pkt 103–113 tej opinii.

76. Orzecznictwo to prowadzi bowiem w rezultacie do ograniczenia praw przysługujących zainteresowanym stronom w ramach procedury kontroli pomocy państwa. Trybunał uznaje prawa tych stron, gdy na poparcie swej skargi podnoszą one naruszenie gwarancji proceduralnych, jednocześnie im ich odmawia, gdy zamierzają zaskarżyć samą zasadność decyzji o ocenie pomocy. Tymczasem dostęp do sądu Unii jest, moim zdaniem, jedną z dziedzin, która – bardziej niż jakakolwiek inna – wymaga, aby prawo było jasne i spójne. Ograniczenia wprowadzane w stosunku do przysługującego osobom prawa do skorzystania z kontroli sądowej w odniesieniu do zasad i środków stosowanych przez instytucje do swej działalności lub statusu winny być łatwe do zrozumienia.

77. Wprowadzenie takiego rozróżnienia powoduje ponadto utrudnienie stojącego przed sądem Unii zadania ze względu na to, że analizując daną skargę o stwierdzenie nieważności, niełatwo jest rozróżnić oba te przypadki. Niniejsza sprawa jest tego doskonałym przykładem, ponieważ obecnie zarzuca się Sądowi, że nie wypełnił poprawnie spoczywającego na nim zadania, gdyż skarżące w pierwszej instancji podniosły zarówno zarzuty mające na celu ochronę ich uprawnień proceduralnych, jak i zarzuty podważające zasadność zaskarżonej decyzji.

78. Czy w tym przypadku należy przychylić się do stanowiska rządu austriackiego w tej sprawie i wobec braku istotnego oddziaływania na skarżące w pierwszej instancji orzec, że skarga jest w całości niedopuszczalna, czy też dać pierwszeństwo podejściu przyjętemu przez Sąd w zaskarżonym wyroku i orzec, że skarga ta jest w części tylko niedopuszczalna?

79. Trybunał rozstrzygnął identyczną kwestię w ww. wyroku Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex.

80. W wyroku w sprawie Kronoply i Kronotex przeciwko Komisji [36] Sąd nie ograniczył się do zbadania samego tylko sformułowania zarzutów podniesionych przez przedsiębiorstwa. Zbadał on, czy przez swoją istotę niektóre podniesione przez nie argumenty nie popierają twierdzenia o naruszeniu ich gwarancji proceduralnych i nie dają wyrazu wątpliwościom co do zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem, uzasadniającym wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE. Sąd zbadał zarzuty oparte na oczywistym błędzie Komisji w ocenie pomocy i naruszeniu art. 87 ust. 1 i 3 lit. c) WE. Zdaniem sądu pierwszej instancji, argumenty te mogły wiązać się z zarzutem opartym na naruszeniu gwarancji proceduralnych, również podniesionym przez przedsiębiorstwa.

81. Trybunał orzekł, że rozumując w ten sposób, Sąd nie naruszył prawa.

36 — Wyrok Sądu z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie T-388/02.

82. W tym względzie interesująca jest zasadnicza teza Trybunału zawarta w pkt 59 ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex:

„Jeżeli skarżąca wnosi o stwierdzenie nieważności decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń, kwestionuje ona zasadniczo fakt, że decyzja w sprawie pomocy państwa została wydana bez wszczynania przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego, efektem czego naruszone zostały uprawnienia proceduralne skarżącej. Ażeby jej skarga o stwierdzenie nieważności decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń została uwzględniona, skarżąca może podnieść każdy zarzut zmierzający do wykazania, że ocena informacji i dowodów, którymi dysponowała Komisja w trakcie badania wstępnego zgłoszonego środka, mogła wzbudzić wątpliwości co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem […]".

83. Przyjmując w tym wyroku rozwiązanie w większym stopniu uwzględniające podstawowe prawa jednostek przyznane im w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, Trybunał zdaje się usuwać pewne trudności wynikające z dotychczasowego orzecznictwa.

84. Gdy dana osoba kwestionuje zasadność oceny Komisji wydanej po zakończeniu badania wstępnego, musi ona kwestionować brak wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego i zmierza w konsekwencji do wymuszenia poszanowania swych praw proceduralnych. Jedynym celem skargi tej osoby – bez względu na podnoszony zarzut – jest doprowadzenie do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, w ramach którego skarżąca może przedstawić swe uwagi. Podobnie, kiedy dana osoba domaga się ochrony jej praw proceduralnych, siłą faktu kwestionuje ocenę zgodności rozpatrywanych środków ze wspólnym rynkiem, a w szczególności podnosi istnienie wątpliwości lub poważnych trudności w ocenie, które jej zdaniem uzasadniają wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE.

85. Oto w kontekście jakiego orzecznictwa należy obecnie zbadać zarzuty podniesione przez Republikę Austrii.

b) W przedmiocie tego, czy skarżące mają status zainteresowanych stron

86. W pkt 51–53 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy skarżące rzeczywiście posiadają legitymację procesową, aby domagać się poszanowania ich uprawnień proceduralnych. W związku z tym Sąd ustalił tożsamość beneficjentów rozpatrywanej pomocy, opierając się na ustaleniach Komisji z pkt 14 i 27 uzasadnienia spornej decyzji oraz na uwagach przedłożonych przez skarżące w ramach ich skargi. Ustalił w tym względzie, że beneficjentami znaków AMA „nie są jedynie

sprzedawcy detaliczni", ale „zaliczają się do nich również wszystkie przedsiębiorstwa należące do łańcucha produkcji i dystrybucji specyficznego dla znaków AMA".

87. Sąd zbadał następnie, jaką pozycję konkurencyjną na tym rynku zajmowały skarżące. Stwierdził w tym względzie, że „skarżące, wyspecjalizowane w uboju zwierząt i rozbiorze tusz, są konkurentami przedsiębiorstw uboju zwierząt i rozbioru tusz korzystających ze znaków AMA [i że] działają na tym samym rynku geograficznym, to jest w Austrii". Wobec powyższego Sąd stwierdził, że te skarżące mają legitymację procesową w zakresie, w jakim dążą one do uzyskania ochrony ich wywodzonych z art. 88 ust. 2 WE praw proceduralnych.

88. Uważam, że ta ocena w żaden sposób nie narusza prawa.

89. Po pierwsze, nie sposób zakwestionować przyjętej przez Sąd oceny faktów. O ile Republika Austrii zarzuca Sądowi, że zakwalifikował skarżące jako „przedsiębiorstwa będące konkurentami przedsiębiorstw uboju zwierząt i rozbioru tusz", o tyle nie podnosi, że Sąd wypaczył zawarte w aktach sprawy dowody. Republika Austrii wnosi więc do Trybunału o dokonanie nowej oceny faktów przedstawionych Sądowi, co nie wchodzi w zakres jego kompetencji w ramach odwołania.

90. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, z art. 225 akapit pierwszy WE i art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości wynika bowiem, że odwołanie ogranicza się do kwestii prawnych. Sąd Unii Europejskiej jest wyłącznie właściwy do dokonywania ustaleń faktycznych i ich oceny. Do wyłącznej kompetencji Sądu należy również ocena wartości, jaką należy przypisać przedstawionym mu dowodom, jeżeli dowody, które przyjął na poparcie okoliczności faktycznych, uzyskano w prawidłowy sposób, z poszanowaniem ogólnych zasad prawa i przepisów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego. W takim przypadku Trybunał może poddać kontroli wyłącznie kwalifikację prawną tych faktów i skutki prawne, jakie wywiódł z nich Sąd, chyba że wnoszący odwołanie zarzuca Sądowi wypaczenie przedstawionych mu dowodów. W takim przypadku wnoszący odwołanie powinien zatem dokładnie wskazać dowody, które zostały przeinaczone przez Sąd, oraz wykazać błędy w analizie, które w jego ocenie doprowadziły Sąd do tego przeinaczenia [37].

91. W niniejszej sprawie nie zostało to zaś wykazane.

92. Po powyższym wstępie zbadam obecnie, czy skarżące w pierwszej instancji jako przedsiębiorstwa wyspecjalizowane w uboju zwierząt i rozbiorze tusz mogły słusznie zostać

37 — Wyrok z dnia 2 września 2010 r. w sprawie C-399/08 P Komisja przeciwko Deutsche Post, Zb.Orz. s. I-7831, pkt 63, 64 i przytoczone tam orzecznictwo.

zakwalifikowane jako „zainteresowane strony" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE.

93. Moim zdaniem nie ulega to wątpliwości. Skarżące w pierwszej instancji prowadzą bowiem działalność na austriackim rynku uboju zwierząt i rozbioru tusz, podobnie jak przedsiębiorstwa będące beneficjentami pomocy. Wobec powyższego, ich rynki produktowe są tożsame, podobnie jak rynki geograficzne. Ze względu na to, że są one przedsiębiorstwami konkurencyjnymi w stosunku do spółek będących beneficjentami ujawnionych środków, skarżące te w niepodważalny sposób są „zainteresowanymi stronami" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE [38].

94. W świetle powołanego orzecznictwa ta kwalifikacja wystarczy, by stwierdzić, że sporna decyzja dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

95. Uwzględniając powyższe, stwierdzić należy, iż w pkt 55 zaskarżonego wyroku Sąd zgodnie z prawem orzekł, że wnoszące doń skargę podmioty mają legitymację procesową i są uprawnione do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim dochodzą swoich uprawnień procesowych.

96. W świetle powyższego wniosku stoję na stanowisku, że nie ma potrzeby badania zarzutów Republiki Austrii podniesionych przeciwko pkt 36–39 zaskarżonego wyroku i dotyczących bezpośredniego oddziaływania na skarżące. W tych punktach Sąd dokonał klasycznego badania bezpośredniego interesu skarżących w sytuacji, w której nie było takiej potrzeby. Jak wykazałem powyżej, kwalifikacja zainteresowanych stron wystarczy, by uznać, że decyzja dotyczy ich *bezpośrednio* [39] i indywidualnie w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE [40].

97. Zarzuty Republiki Austrii wydają mi się zatem nie mieć znaczenia dla sprawy. Bowiem nawet gdyby były zasadne, nie można za ich pomocą podważyć wniosku, do którego Sąd doszedł w pkt 55 zaskarżonego wyroku.

c) W przedmiocie dopuszczalności części trzeciej zarzutu pierwszego, opartej na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, i zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE

98. Przypomnę, że Republika Austrii zarzuca Sądowi, iż nie orzekł niedopuszczalności skargi w całości i uznał, przy braku istotnego oddziaływania na skarżące w pierwszej

38 — Zobacz także wyrok z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawie C-322/09 P NDSHT przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-11911, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo.

39 — Podkreślenie moje.

40 — Zobacz w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex, pkt 47, 48 oraz przytoczone tam orzecznictwo.

instancji, dopuszczalność zarzutów podważających zasadność spornej decyzji.

99. W moim przekonaniu, uwzględniając ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Kronoply i Kronotex, zarzut ten należy oddalić.

100. W zaskarżonym wyroku Sąd przyjął bowiem rozumowanie tożsame z rozumowaniem przeprowadzonym w ww. wyroku w sprawie Kronoply i Kronotex przeciwko Komisji. Zbadał trzecią część pierwszego zarzutu oraz drugi zarzut skarżących, uznając, że te argumenty mogą wspierać tezę o naruszeniu ich gwarancji procesowych i podawać w wątpliwość zgodność rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem, uzasadniając tym samym wszczęcie postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

101. W moim przekonaniu jest oczywiste, że badanie części trzeciej zarzutu pierwszego, opartej na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, dostarcza dowodów na poparcie tezy o zarzucanym naruszeniu gwarancji proceduralnych.

102. Z orzecznictwa wynika, że Komisja jest zobowiązana do podania w wystarczający sposób powodów, dla których okoliczności faktyczne i prawne wskazane w skardze do Komisji nie były wystarczające do wykazania istnienia pomocy państwa [41]. W moim przekonaniu ten sam wymóg uzasadnienia powinien ciążyć na Komisji, w sytuacji gdy stwierdza ona, że ujawniony środek stanowi pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem. Jak podnosi Sąd w pkt 63 zaskarżonego wyroku, w przypadku braku wystarczającego uzasadnienia zainteresowani nie są w stanie poznać powodów przyjęcia przez Komisję, iż brak jest poważnych trudności, uzasadniających przeprowadzenie pogłębionego badania.

103. Co się tyczy zaś dopuszczalności drugiego zarzutu, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE, prawdą jest, że jego ocena prowadzi sąd Unii do zbadania argumentów dotyczących istoty rozpatrywanej pomocy. Niemniej jednak to badanie wydaje mi się konieczne.

104. W istocie stoję na stanowisku, że skarżące w pierwszej instancji miały prawo poddać kontroli sądu Unii ocenę dokonaną przez Komisję, zgodnie z którą w świetle dowodów, którymi dysponowała ona w dniu 30 czerwca 2004 r., mogła ona zgodnie z prawem zamknąć postępowanie w sprawie złożonej do niej skargi, informując w dorozumiały sposób, iż zgodność rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem nie budzi żadnej wątpliwości.

105. Nie należy zapominać, że kiedy Trybunał przyznawał tę możliwość wniesienia skargi do sądu Unii, jego zamysłem było to, aby uprawnienia proceduralne zagwarantowane w art. 88 ust. 2 WE stanowiły przedmiot szczególnej ochrony i umożliwiały przeprowadzenie kontroli sądowej. Ułatwiając w ten sposób dostęp do sądu Unii, Trybunał wzmocnił

41 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 64.

kontrolę skutecznego zastosowania prawa w dziedzinie pomocy państwa, pozwalając konkurentowi, nawet potencjalnemu, beneficjenta spornego środka na kwestionowanie oceny Komisji, zgodnie z którą zgodność tego środka z postanowieniami traktatu nie wzbudzała szczególnych wątpliwości.

106. Wobec powyższego stoję na stanowisku, że Sąd mógł zgodnie z prawem przyjąć dopuszczalność części trzeciej zarzutu pierwszego, opartej na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, i zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE.

107. Tym samym należy oddalić zarzut Republiki Austrii oparty na sprzeczności uzasadnienia.

108. Uwzględniając powyższe, stoję na stanowisku, że Sąd prawidłowo ocenił dopuszczalność skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji wniesionej w pierwszej instancji przez skarżące.

109. Wobec powyższego proponuję, by Trybunał oddalił pierwszy zarzut, oparty na błędnej ocenie dopuszczalności wniesionej przez te skarżące skargi, jako bezzasadny.

B — *W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na dokonaniu przez Sąd błędnej oceny istnienia poważnych trudności*

1. Argumenty stron

110. W drugim zarzucie Republika Austrii popierana przez Komisję podnosi, iż Sąd naruszył prawo, orzekając, że ocena zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem napotyka poważne trudności uzasadniające wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego, przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

111. Po pierwsze, Republika Austrii zarzuca Sądowi, że oparł swoją ocenę wyłącznie na treści art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 ograniczającego przyznanie pomocy wyłącznie do produktów pochodzenia krajowego. Sąd nie uwzględnił podjętych przez Republikę Austrii zobowiązań zniesienia tego ograniczenia. Sąd nie uwzględnił również zmian wprowadzonych po dniu 26 września 2002 r. do treści wytycznych dotyczących stosowania AMA i nie wziął pod uwagę treści art. 21a ust. 1 pkt 5 AMA-Gesetz 1992.

112. Po drugie, Republika Austrii podnosi, że ocena zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem powinna być

przeprowadzona wyłącznie w świetle wytycznych dotyczących stosowania AMA ze względu na to, iż to one regulują warunki przyznawania tej pomocy, natomiast AMA-Gesetz 1992 określa tylko cele ogólne i warunki finansowania tej pomocy.

113. Po trzecie, Republika Austrii podnosi, że wobec braku analizy prawnej wytycznych dotyczących stosowania AMA zaskarżony wyrok jest dotknięty wadą braku uzasadnienia.

114. Komisja dodaje, że Sąd nie zaproponował jasnych kryteriów pozwalających ustalić istnienie poważnych trudności, a w jej przekonaniu pojęcie to jest subiektywne. Ponadto Trybunał w ww. wyrokach w sprawach Cook przeciwko Komisji i Matra przeciwko Komisji nie określił precyzyjnie przesłanek wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Komisja wskazuje ponadto, że wydała sporną decyzję w oparciu o przyrzeczenie władz austriackich, iż stosowane będą wyłącznie wytyczne dotyczące stosowania AMA, a nie art. 21a AMA-Gesetz 1992.

115. Skarżące w pierwszej instancji podważają tę ocenę.

2. Moja ocena

116. Przed zbadaniem zasadności zarzutów podniesionych przez Republikę Austrii przypomnę najważniejsze orzecznictwo dotyczące obowiązków spoczywających na Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa, w szczególności w sytuacji, kiedy ocena zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem napotyka na poważne trudności.

a) Obowiązki Komisji

117. Komisja posiada wyłączne uprawnienia w zakresie dokonywania oceny zgodności pomocy z traktatem. W związku z tym ma obowiązek zapewnienia tego, by żadna pomoc sprzeczna z traktatem nie została przyznana ani utrzymana [42].

118. Wobec powyższego, w przypadku, kiedy do Komisji skierowana jest skarga ujawniająca pomoc rzekomo niezgodną z traktatem, na instytucji tej spoczywa przede wszystkim obowiązek przeprowadzenia starannego i bezstronnego badania tej skargi [43].

119. Następnie jeżeli Komisja stwierdzi, że środek ujawniony w złożonej do niej skardze nie stanowi pomocy, zobowiązana jest do przedstawienia w wystarczający sposób

42 — Wyroki: z dnia 15 lipca 1964 r. w sprawie 6/64 Costa, Rec. s. 1141, 1162; z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych C-182/03 i C-217/03 Belgia i Forum 187 przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5479, pkt 73, 74.

43 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 62.

powodów, dla których okoliczności faktyczne i prawne przedstawione w tej skardze nie wystarczyły do wykazania istnienia takiej pomocy [44].

120. Ponadto jeżeli po przeprowadzeniu badania wstępnego Komisja nie jest w stanie nabrać *przekonania* [45], że pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, lub jeżeli nie udało jej się przezwyciężyć wszystkich trudności, na jakie napotkała przy dokonywaniu oceny zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem, jest zobowiązana wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające przewidziane w art. 88 ust. 2 WE [46]. Tylko w ramach tego drugiego postępowania, które ma na celu umożliwić Komisji uzyskanie pełnych informacji dotyczących wszystkich danych w sprawie, traktat nakłada na Komisję obowiązek wezwania zainteresowanych stron do przedstawienia uwag [47].

121. W tym względzie uprawnienia Komisji są ograniczone [48]. Sąd dąży bowiem do tego, aby chronić uprawnienia przyznane zainteresowanym stronom, ponieważ przyznanie Komisji władzy dyskrecjonalnej niesie ryzyko ich naruszenia ze względu na to, że tak trudno jest udowodnić oczywisty błąd w ocenie.

122. W ramach wykonywanej kontroli legalności sąd Unii powinien dążyć do ustalenia kwestii, czy uwzględniając okoliczności faktyczne i prawne danej sprawy, Komisja była zobowiązana wszcząć postępowanie przewidziane w art. 88 ust. 2 WE [49].

123. Co się tyczy pojęcia poważnych trudności w ocenie, nie jest ono zdefiniowane ani przez prawodawcę unijnego, ani przez sąd Unii. Zgodnie z orzecznictwem pojęcie to powinno mieć jednak charakter obiektywny, a pewne kryteria mogą umożliwić sądowi Unii ustalenie, czy ocena danej pomocy nasuwa trudności tego typu [50]. Sąd powinien ocenić istnienie takich trudności w świetle okoliczności wydania zaskarżonego aktu, a w szczególności treści dialogu prowadzonego pomiędzy Komisją a danym państwem członkowskim. Powinien on również zbadać treść tego aktu, porównując uzasadnienie decyzji z elementami, którymi Komisja dysponowała, kiedy wydała rozstrzygnięcie w przedmiocie zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem. Ponadto sąd Unii powinien uwzględnić czas trwania badania wstępnego.

44 — Ibidem, pkt 64.

45 — Podkreślenie moje.

46 — Zobacz ww. wyrok w sprawie Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo.

47 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Athinaïki Techniki przeciwko Komisji, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo.

48 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji.

49 — Zobacz w szczególności wyrok z dnia 3 maja 2001 r. w sprawie C-204/97 Portugalia przeciwko Komisji, Rec. s. I-3175.

50 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji, pkt 63; wyrok Sądu z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-49/93 SIDE przeciwko Komisji, Rec. s. II-2501, pkt 60.

b) W przedmiocie zasadności wniosków Sądu dotyczących istnienia poważnych trudności w ocenie

124. Stoję na stanowisku, że Sąd nie naruszył prawa, orzekając, że ograniczenie jej do produktów pochodzenia austriackiego, ustanowione art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992, rodzi wątpliwości co do zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem i w konsekwencji powinno doprowadzić Komisję do wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

125. Po zasadnym przypomnieniu obowiązków spoczywających na Komisji w ramach procedury kontroli pomocy państwa, Sąd w pkt 75–85 zaskarżonego wyroku starał się zbadać okoliczności sprawy, które mogły wskazywać na istnienie poważnych trudności.

126. W pkt 75–80 zaskarżonego wyroku Sąd w pierwszej kolejności zbadał ocenę Komisji zawartą w spornej decyzji. Ocena ta opiera się zasadniczo na wytycznych dotyczących stosowania AMA i kończy się wyciągnięciem wniosku, zgodnie z którym zgłoszony środek nie ograniczał się do produktów krajowych zgodnie z wytycznymi mającymi zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy.

127. Następnie, w pkt 81–85 zaskarżonego wyroku, Sąd zbadał sprzeczności wynikające z brzmienia art. 21a AMA-Gesetz 1992. Na mocy art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 opłata AMA powinna bowiem służyć realizacji celów polegających na „promocj[i] i gwarancj[i] sprzedaży *krajowych*[51] produktów rolnych i leśnych".

128. Tymczasem, jak podnosi Sąd, Komisja nie zakwestionowała brzmienia tego postanowienia, ponieważ Republika Austrii zobowiązała się usunąć termin „krajowe" ze skutkiem na dzień 1 lipca 2007 r.

129. Sąd wywiódł z powyższego, że w chwili, kiedy Komisja badała zgodność rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem, mające zasadnicze znaczenie postanowienia art. 21a AMA-Gesetz 1992 dotyczyły wyłącznie produktów krajowych.

130. Ponadto w przeciwieństwie do tego, co podnosi Republika Austrii, Sąd zbadał postanowienia art. 21a ust. 1 pkt 5 AMA-Gesetz 1992 oraz poprawki wniesione do wytycznych dotyczących stosowania AMA.

131. Po przeprowadzeniu badania Sąd stwierdził sprzeczność pomiędzy brzmieniem AMA-Gesetz 1992, która to ustawa ustanawia regułę podstawową, a brzmieniem wytycznych dotyczących stosowania AMA, na których Komisja oparła swoją ocenę.

51 — Podkreślenie moje.

132. To na tej podstawie Sąd stwierdził, że ograniczenie do produktów krajowych ustanowione art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 nasuwa poważne trudności w zakresie zgodności rozpatrywanej pomocy z wytycznymi mającymi zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy.

133. Nie sposób jest twierdzić, że sprzeczność pomiędzy regułą podstawową a przepisami wykonawczymi, jakimi są odpowiednio AMA-Gesetz 1992 i wytyczne dotyczące stosowania AMA, nie przysparza trudności w ocenie zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem. Sprzeczność ta, ze względu na to, że dotyczy zasadniczego elementu tej oceny, to znaczy włączenia produktów pochodzenia zagranicznego w zakres produktów korzystających ze znaków AMA, pozostawia otwartą kwestię zgodności rozpatrywanego systemu z art. 28 WE i wytycznymi mającymi zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy [52]. Traktat zakazuje wszelkich ograniczeń ilościowych w przywozie pomiędzy państwami członkowskimi. Wytyczne stanowią natomiast, że krajowy system kontroli jakości ograniczony do produktów określonego pochodzenia (krajowego, regionalnego lub lokalnego) jest sprzeczny z traktatem.

52 — W tym względzie należy przypomnieć, iż z ogólnej systematyki traktatu WE wynika, że postępowanie w trybie art. 88 WE nie powinno nigdy prowadzić do takiego rezultatu, który byłby sprzeczny ze szczególnymi przepisami traktatu. W konsekwencji pomoc państwa, która wskutek niektórych swoich szczegółowych warunków narusza inne postanowienia traktatu, nie może zostać uznana przez Komisję za zgodną ze wspólnym rynkiem (wyrok z dnia 15 kwietnia 2008 r. w sprawie C-390/06 Nuova Agricast, Zb.Orz. s. I-2577, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

134. Treść rozmów prowadzonych pomiędzy Komisją a Republiką Austrii pozwala się domyślać, że zachodziły trudności w przeprowadzeniu tej oceny [53], skoro to państwo członkowskie zobowiązało się do zmiany treści art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992.

135. W moim przekonaniu ta obietnica nie pozwalała rozwiązać tych trudności, w szczególności w ramach niezgłoszonego systemu pomocy, i nie uprawniała Komisji do rezygnacji ze wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

136. Z orzecznictwa wynika bowiem, że Komisja nie może odmówić wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego z powodu innych okoliczności niż te związane z istnieniem poważnych trudności. Jak przypomina

53 — W zasadzie samo prowadzenie rozmów pomiędzy Komisją a danym państwem członkowskim w trakcie badania wstępnego pomocy oraz fakt, że w ich ramach Komisja mogła domagać się dodatkowych informacji o środkach poddanych jej kontroli, nie mogą być same w sobie dowodem na to, iż instytucja ta napotkała na poważne trudności w ocenie, wymagające wszczęcia procedury w trybie art. 108 ust. 2 WE. Jednakże zgodnie z orzecznictwem nie można wykluczyć, że treść rozmów prowadzonych pomiędzy Komisją a danym państwem członkowskim w trakcie wstępnego postępowania wyjaśniającego może w pewnych okolicznościach ujawniać istnienie takich trudności (zob. wyrok Sądu z dnia 10 maja 2000 r. w sprawie T-46/97 SIC przeciwko Komisji, Rec. s. II-2125, pkt 89 i przytoczone tam orzecznictwo).

Sąd w pkt 72 zaskarżonego wyroku, Komisja nie może powoływać się na interes osób trzecich, względy ekonomii procesowej czy jakiekolwiek inne administracyjne względy celowości, aby odmówić wszczęcia postępowania w trybie art. 88 ust. 2 WE. Podobnie, w moim przekonaniu, Komisja nie może powoływać się na obietnicę wprowadzenia zmiany do art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 złożoną przez Republikę Austrii. Zgodność pomocy państwa ze wspólnym rynkiem powinna być oceniana w sposób obiektywny i moim zdaniem nie może zależeć od deklaracji, obietnic czy zachowań, które państwo członkowskie zamierza zrealizować w przyszłości. W niniejszej sprawie należy przyjąć, że treść art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 nasuwała trudności w chwili, kiedy Komisja badała rozpatrywany system i wydała decyzję o jego zgodności ze wspólnym rynkiem, a zobowiązanie Republiki Austrii nie pozwalało tych trudności przezwyciężyć.

137. Wyłącznie wszczynając postępowanie w trybie art. 88 ust. 2 WE, Komisja byłaby w stanie rozwiać wątpliwości i stwierdzić, czy zgodnie z brzmieniem art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 przyznanie pomocy stanowiło naruszenie art. 28 WE i 87 WE i tym samym, czy system pomocy był, czy też nie był zgodny ze wspólnym rynkiem. Wszczęcie tego postępowania wydaje się uzasadnione tym bardziej, jeśli się weźmie pod uwagę obowiązki ciążące na Komisji w zakresie badania wniesionych do niej skarg. Przypomnę, że Komisja jest zobowiązana przeprowadzić staranne i bezstronne badanie skargi [54] w sposób, który zagwarantuje, iż nie zostanie wdrożona żadna pomoc niezgodna ze wspólnym rynkiem.

138. Uwzględniając powyższe, podzielam punkt widzenia Sądu, zgodnie z którym ograniczenie do produktów pochodzenia austriackiego, ustanowione art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992, nasuwało poważne trudności dotyczące zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem i w konsekwencji powinno skłonić Komisję do wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

139. Podnoszę, że ten wniosek nasuwa się również w stosunku do czasu trwania badania wstępnego, który to argument również został podniesiony przez skarżące w pierwszej instancji.

140. Sporna decyzja z dnia 30 czerwca 2004 r. została bowiem wydana po przeprowadzeniu badania wstępnego rozpoczętego w dniu 21 września 1999 r., to jest w dniu wniesienia do Komisji skargi przez Scheucher-Fleisch i in., czyli ponad cztery lata i dziewięć miesięcy wcześniej. Bez wątpienia w przypadku takim jak niniejszy rozpatrywana pomoc nie była zgłoszona i Komisja nie była zobowiązana do przeprowadzenia badania wstępnego tych środków w określonym przez

54 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 62.

orzecznictwo terminie dwóch miesięcy [55]. Jednakże w przypadku, kiedy zainteresowana strona trzecia wniosła do Komisji skargę na środki państwowe, które nie były przedmiotem żadnego zgłoszenia, instytucja ta jest zobowiązana, w ramach badania wstępnego, przeprowadzić staranne i bezstronne badanie tej skargi [56].

141. Sądzę zaś, że w niniejszej sprawie terminy przekraczają okres przewidziany normalnie na przeprowadzenie pierwszego badania, którego celem jest wyłącznie umożliwienie Komisji wyrobienia sobie wstępnej opinii w przedmiocie kwalifikacji środków poddanych jej ocenie i w przedmiocie ich zgodności ze wspólnym rynkiem [57].

c) W przedmiocie wystarczającego charakteru uzasadnienia w zakresie dotyczącym istnienia poważnych trudności

142. Przypominam, iż Republika Austrii stoi na stanowisku, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest niekompletne ze względu na to, iż Sąd oparł swoją ocenę wyłącznie na treści art. 21a AMA-Gesetz 1992, bez przeprowadzenia analizy prawnej wytycznych dotyczących stosowania AMA.

143. Argument ten nie przekonuje mnie.

144. Przypominam na wstępie, że spoczywający na Sądzie na mocy art. 36 i 53 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości obowiązek uzasadnienia nie nakazuje Sądowi dokonania wyjaśnienia, które podejmuje w sposób wyczerpujący punkt po punkcie argumentację przedstawioną przez strony sporu. Uzasadnienie może zatem być dorozumiane, pod warunkiem że umożliwia ono zainteresowanym poznanie powodów, dla których została wydana decyzja, a właściwemu sądowi dostarcza elementów wystarczających do dokonania kontroli [58]. Jeśli chodzi o skargi na podstawie art. 230 WE, wymóg uzasadnienia oznacza, że Sąd winien zbadać zarzuty nieważności podniesione przez stronę skarżącą oraz wyjaśnić powody prowadzące do nieuwzględnienia zarzutu lub do stwierdzenia nieważności zaskarżonego aktu.

145. W niniejszym przypadku stoję zaś na stanowisku, że Sąd poprawnie przedstawił i wyjaśnił przyczyny, dla których uważa, iż nasuwają się trudności w ocenie rozpatrywanej pomocy. Jak przedstawiłem to powyżej, Sąd nie oparł się wyłącznie na treści art. 21a AMA-Gesetz 1992, ale uwzględnił całość okoliczności związanych z przyjęciem spornej decyzji i słusznie oraz wystarczająco wykazał istnienie sprzeczności w regulacjach krajowych, której nie pozwoliłaby rozwiązać analiza prawna wytycznych dotyczących stosowania AMA. Ponadto rozumowanie Sądu

55 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie SIC przeciwko Komisji, pkt 102 i przytoczone tam orzecznictwo.

56 — Ibidem, pkt 105 i przytoczone tam orzecznictwo.

57 — Ibidem, pkt 107 i przytoczone tam orzecznictwo.

58 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo.

umożliwiło Republice Austrii oraz Komisji zapoznanie się z zaskarżonym wyrokiem i poddanie go krytyce oraz, w moim przekonaniu, umożliwia Trybunałowi wykonanie kontroli sądowej.

146. Wobec powyższego uważam, że uzasadnienie Sądu przedstawione w pkt 75–87 zaskarżonego wyroku nie może zostać skutecznie podważone.

147. Uwzględniając powyższe, proponuję, by Trybunał oddalił zarzut drugi, oparty na rzekomo błędnie dokonanej przez Sąd ocenie konieczności wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, jako bezzasadny.

C — *W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na zarzucanym naruszeniu reguł regulujących rozkład ciężaru dowodu*

1. Argumenty stron

148. W trzecim zarzucie Republika Austrii, wspierana przez Komisję, podnosi, że zgodnie z orzecznictwem na skarżących w pierwszej instancji spoczywa udowodnienie istnienia poważnych trudności w ocenie. W niniejszej sprawie nie udało się im tego wykazać. Sporna decyzja nie dotyczy bowiem a priori ujawnionych przez nie konkretnych środków wdrażających system. Ponadto nie są one w stanie udowodnić, że przyznanie pomocy jest ograniczone do producentów austriackich. Wręcz odwrotnie, to Republika Austrii wykazała, że znaki AMA są również przyznawane producentom zagranicznym.

149. Skarżące w pierwszej instancji podważają te oceny.

2. Moja ocena

150. Stoję na stanowisku, że trzeci zarzut jest niedopuszczalny.

151. Republika Austrii dąży w inny sposób do zakwestionowania oceny faktów przeprowadzonej przez Sąd oraz wagi, jaką ten nadał różnym dowodom, które zostały mu przedstawione. Przypominam zaś, że to wyłącznie Sąd jest właściwy do dokonania oceny faktów i wagi, jaką należy nadać dowodom, które zostały mu przedstawione, chyba że wnoszący odwołanie podniesie jakiekolwiek przeinaczenie tych dowodów. W niniejszej sprawie Republika Austrii ogranicza się do skrytykowania wyciągniętych przez Sąd wniosków, nie wykazując błędów, które miały doprowadzić Sąd do przeinaczenia tych dowodów.

Jej krytyka stanowi więc wyłącznie próbę zastąpienia oceny Sądu własną wersją wydarzeń, co nie wchodzi w zakres właściwości Trybunału.

152. W każdym razie, w przypadku gdyby Trybunał orzekł, że zarzut ten jest dopuszczalny, uważam, iż jest on bezzasadny.

153. W moim przekonaniu bowiem, przedstawiając Sądowi tekst AMA-Gesetz 1992, skarżące dostarczyły wystarczająco mocną przesłankę wątpliwości co do zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem i umożliwiły Sądowi, poprzez pytania, które ten skierował do Komisji, dokonanie oceny okoliczności wydania spornej decyzji.

154. Wobec powyższego proponuję Trybunałowi odrzucenie trzeciego zarzutu jako niedopuszczalnego i w każdym stanie rzeczy oddalenie go jako bezzasadnego.

D — *W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na naruszeniu art. 64 regulaminu Sądu*

1. Argumenty stron

155. W czwartym zarzucie Republika Austrii wspierana przez Komisję podnosi, że Sąd naruszył art. 64 swego regulaminu, nie przyjmując środków organizacji postępowania koniecznych do dokonania oceny sporu. Podnosi w szczególności, że Sąd powinien wymagać od skarżących dostarczenia konkretnych informacji potwierdzających ich kwalifikację jako zainteresowanych stron. Ponadto zarzuca Sądowi, że nie zbadał wpływu treści art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 na warunki przyznania rozpatrywanej pomocy.

156. Skarżące w pierwszej instancji podważają te oceny.

2. Moja ocena

157. Należy na wstępie oddalić ten zarzut z następujących przyczyn.

158. Po pierwsze, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że wyłącznie do Sądu należy ocena ewentualnej konieczności uzupełnienia materiału dowodowego zgromadzonego w rozpatrywanych przez niego sprawach [59].

59 — Zobacz w szczególności wyroki: z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie C-315/99 P Ismeri Europa przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu, Rec. s. I-5281, pkt 19; dnia 30 września 2003 r. w sprawach połączonych C-57/00 P i C-61/00 P Freistaat Sachsen i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-9975, pkt 47.

159. Po drugie, uważam, że Republika Austrii nie może podnosić tego zarzutu ze względu na to, iż nie zwróciła się do Sądu o zastosowanie jakiegokolwiek środka organizacji postępowania.

160. Po trzecie, z akt sprawy oraz w szczególności z pytań, które Sąd skierował do stron, wynika, że kwestie podnoszone przez Republikę Austrii były wyraźnie rozpatrywane.

161. W ramach tych pytań, na które należało udzielić odpowiedzi na piśmie, Sąd wezwał skarżące, aby „określiły w sposób szczegółowy, w jaki sposób przyznanie pomocy miało wpływ na ich interesy", „czy są bezpośrednimi konkurentami przedsiębiorstw wyspecjalizowanych w uboju zwierząt i rozbiórce tusz będących beneficjentami rozpatrywanej pomocy, określając, czy działają na tym samym rynku geograficznym co te przedsiębiorstwa i w jakiej formie te przedsiębiorstwa otrzymują rozpatrywaną pomoc", „jakie są powody, dla których nie korzystają z rozpatrywanej pomocy i jakie warunki musiałyby spełnić, by z tej pomocy skorzystać" oraz „w jaki sposób pomoc, której dotyczy zaskarżona decyzja, ma istotny wpływ na ich pozycję na rynku".

162. Ponadto w tych samych ramach Sąd wezwał Komisję do zajęcia stanowiska w sprawie treści art. 21a ust. 1 pkt 1 AMA-Gesetz 1992 oraz możliwego ograniczenia rozpatrywanego systemu do produktów austriackich.

163. W ramach pytań, na które należało udzielić odpowiedzi na piśmie, oraz na rozprawie Sąd wezwał wszystkie strony sporu do wyjaśnienia, czy przedsiębiorstwa mające siedzibę w innym państwie członkowskim mogły korzystać z rozpatrywanego systemu.

164. Wobec powyższego należy orzec, że zarzuty Republiki Austrii są bezzasadne.

165. Wobec powyższego proponuję, by Trybunał oddalił czwarty zarzut oparty na naruszeniu art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem jako bezzasadny.

166. W świetle całości powyższych rozważań proponuję Trybunałowi odrzucenie odwołania wniesionego przez Republikę Austrii jako częściowo niedopuszczalnego i oddalenie jako częściowo bezzasadnego.

VI — W przedmiocie przyłączenia się do odwołania

167. Z przyczyn przedstawionych wcześniej stoję na stanowisku, że Komisja w ramach swojej odpowiedzi na odwołanie przyłączyła się do niego.

168. Rozumiem, że podnosi trzy zarzuty.

169. W pierwszym zarzucie Komisja dąży do wykazania, że Sąd nie dokonał prawidłowej oceny dopuszczalności skargi; instytucja ta opiera się na dwóch argumentach, które nie zostały podniesione w ramach odwołania głównego. Drugi zarzut oparty jest na nieuwzględnieniu przez Sąd zakresu kontroli sądowej, a trzeci zarzut – na naruszeniu obowiązku uzasadnienia.

A — *W przedmiocie pierwszego zarzutu, opartego na dokonanej przez Sąd błędnej ocenie dopuszczalności skargi wniesionej przez skarżące w pierwszej instancji*

170. Pierwszy zarzut dzieli się na dwie części. Pierwsza część oparta jest na braku bezpośredniego oddziaływania na skarżące, natomiast druga – na dokonaniu przez Sąd błędnej oceny uprawnień skarżących do przedstawienia uwag.

1. W przedmiocie części pierwszej zarzutu pierwszego, opartej na braku bezpośredniego oddziaływania na skarżące w pierwszej instancji

a) Argumenty stron

171. W pierwszej części pierwszego zarzutu Komisja kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę w zakresie dopuszczalności skargi ze względu na to, iż ten w pkt 39 zaskarżonego wyroku orzekł, że sporna decyzja dotyczy skarżących w pierwszej instancji w sposób bezpośredni w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.

172. Zdaniem Komisji Sąd naruszył prawo, opierając wniosek o istnieniu tego oddziaływania na spoczywającym na skarżących obowiązku wnoszenia opłat na rzecz AMA. Z orzecznictwa wynika, że opłaty na rzecz AMA nie wchodzą w zakres zastosowania art. 87 WE, chyba że stanowią sposób finansowania pomocy państwa. W niniejszej sprawie nie istnieje żaden związek pomiędzy wysokością opłat na rzecz AMA i przyznawanymi korzyściami. Wobec powyższego opłaty te nie stanowią integralnej części pomocy i tym samym bezpośrednie oddziaływanie na skarżące nie może być z tego tytułu uzasadnione.

b) Moja ocena

173. Sądzę, że ten argument nie jest zasadny.

174. Z pkt 36–39 zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd nie wywiódł wniosku o bezpośrednim oddziaływaniu na skarżące z obowiązku wnoszenia opłat na rzecz AMA, jaki na nich spoczywał. W jego stosunkowo

krótkim wywodzie nie znajduję żadnej przesłanki pozwalającej na dojście do wniosków, jakie z niego wyciągnęła Komisja.

175. Po przypomnieniu orzecznictwa w sprawie bezpośredniego oddziaływania na jednostki Sąd w pkt 37–39 zaskarżonego wyroku podniósł, co następuje:

„37 W niniejszym przypadku z akt sprawy wynika, że w dniu przyjęcia [spornej] decyzji, to jest 30 czerwca 2004 r., rozpatrywana pomoc była już wykonana przez Republikę Austrii. Skarżący przedstawiają w tym względzie strony internetowe AMA i jednego ze sprzedawców detalicznych, z których wynika, że znaki AMA zostały wydane już przed przyjęciem [spornej] decyzji. Przedkładają oni również wezwanie do zapłaty skierowane przez AMA do Grandits [GmbH] w odniesieniu do opłat należnych za okres od maja 2002 r. do kwietnia 2003 r., który po części obejmuje okres stosowania środków, których dotyczy [sporna] decyzja.

38 Zatem możliwość, iż władze austriackie zdecydują się nie przyznawać rozpatrywanej pomocy, ma charakter czysto teoretyczny.

39 Wynika z tego, że [sporna] decyzja dotyczy skarżących w sposób bezpośredni w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE".

176. Sąd powołuje się na wezwanie do zapłaty skierowane do Grandits GmbH wyłącznie w celu wykazania, że system był wdrożony przed wydaniem spornej decyzji, a nie – w celu oparcia swojego rozumowania na opłatach należnych od skarżących z tytułu art. 21c ust. 1 pkt 3 AMA-Gesetz 1992.

177. Wobec powyższego w moim przekonaniu nie należy dopuszczać tej pierwszej części zarzutu, opartej na braku bezpośredniego oddziaływania na skarżące.

178. W każdym stanie rzeczy z przyczyn, które już wyjaśniłem w pkt 96 i 97 niniejszej opinii, stoję na stanowisku, że zarzut ten jest pozbawiony znaczenia dla sprawy. Nawet gdyby był on zasadny, uważam, że nie pozwala on na obalenie wniosku, do którego doszedł Sąd w zakresie legitymacji procesowej skarżących w pierwszej instancji.

179. Wobec powyższego proponuję Trybunałowi oddalenie części pierwszej zarzutu pierwszego jako bezzasadnej, a w każdym razie jako pozbawionej znaczenia dla sprawy.

2. W przedmiocie części drugiej zarzutu pierwszego, opartej na błędnej ocenie uprawnień skarżących do przedstawienia uwag

a) Argumenty stron

180. W części drugiej zarzutu pierwszego Komisja podnosi, że Sąd naruszył prawo, orzekając w pkt 54 zaskarżonego wyroku, iż złożenie do Komisji skargi nie może pozbawiać skarżących w pierwszej instancji prawa do poszanowania gwarancji proceduralnych, które jest im przyznane wyraźnie w art. 88 ust. 2 WE.

181. Zdaniem Komisji skarżące w pierwszej instancji miały już możliwość przedstawienia swoich uwag, składając do Komisji skargę w dniu 21 września 1999 r., i tym samym nie są uprawnione do ponownego ich przedstawiania. Ponadto Komisja wyjaśnia, że nie widzi interesu w dopuszczeniu wnoszących do niej skargę do składania przez nie uwag po raz drugi. Dodaje zresztą, że art. 88 ust. 2 WE „nie przyznaje […] nikomu uprawnień" i „ogranicza się do nałożenia obowiązku na Komisję".

b) Moja ocena

182. Uważam, że badanie argumentów podniesionych przez Komisję nie wymaga długiego wywodu, ponieważ wydają mi się one pozbawione zasadności.

183. W pkt 54 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że „fakt, iż […] skarżący mieli możliwość – poprzez złożenie do Komisji skargi […] – przedstawienia swoich argumentów już w trakcie wstępnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 88 ust. 3 WE, nie może pozbawiać ich prawa do poszanowania gwarancji proceduralnych, które jest im przyznane wyraźnie w art. 88 ust. 2 WE".

184. W pełni podzielam tę ocenę.

185. Rozumowanie to jest w pełni zgodne z treścią i systematyką procedury kontroli pomocy państwa i główną linią orzecznictwa Trybunału.

186. O ile jest bezsporne, że rozporządzenie nr 659/1999 nie przewiduje szczególnych uprawnień dla wnoszących skargę do Komisji jako takich, o tyle art. 6 ust. 1 i art. 20 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia wyraźnie przyznają zainteresowanym stronom uprawnienie do poinformowania Komisji o wszelkiej domniemanej pomocy przyznanej bezprawnie oraz prawo do przedstawienia uwag po podjęciu przez Komisję decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Umożliwiając

zainteresowanym stronom wniesienie do Komisji skargi ujawniającej domniemaną pomoc państwa przyznaną bezprawnie, prawodawca Unii nie zamierzał pozbawiać ich prawa do przedstawienia uwag po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

187. Wniesienie skargi do Komisji i przedstawienie jej uwag nie są porównywalne.

188. Wniesienie skargi do Komisji umożliwia ujawnienie tej instytucji możliwości naruszenia reguł dotyczących pomocy państwa. Skarga ta może być wniesiona przez każdą osobę fizyczną lub osobę prawną, która uważa, że państwo członkowskie udzieliło bezprawnie pomocy. Skarga ta otwiera badanie wstępne, w trakcie którego, na podstawie informacji dostarczonych przez wnoszącego do niej skargę, Komisja wyrabia sobie wstępnie opinię na temat całkowitej lub częściowej zgodności rozpatrywanego środka ze wspólnym rynkiem [60]. W swoim zgłoszeniu wnoszący skargę do Komisji informuje ją, którego państwa członkowskiego ona dotyczy, o jakie domniemane środki pomocowe chodzi oraz uzasadnia swą skargę [61]. Na tym etapie postępowania Komisja nie jest natomiast zobowiązana do poznania stanowiska wnoszącego do niej skargę lub innych „zainteresowanych stron" w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE.

189. Po zakończeniu starannego i bezstronnego badania wniesionej do niej skargi [62] Komisja może wydać cztery typy decyzji. Komisja może podjąć decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie wniesionej do niej skargi. Może również na mocy art. 4 rozporządzenia nr 659/1999 podjąć decyzję, że albo rozpatrywany środek nie stanowi pomocy, albo stanowi pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem, albo że budzi on wątpliwości co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem i wobec tego wymaga wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

190. W ramach tego ostatniego postępowania składający skargę do Komisji mają prawo do przedstawienia swoich uwag zgodnie z art. 88 ust. 2 WE oraz art. 6 ust. 1 i 20 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 659/1999. Uprawnienie to jest zastrzeżone wyłącznie dla zainteresowanych stron, to znaczy przedsiębiorstw lub stowarzyszeń handlowych, które są, choćby potencjalnie, konkurentami przedsiębiorstw będących beneficjentami rozpatrywanego środka. Jak widać, prawo to nie koliduje z wcześniejszym wniesieniem skargi do Komisji. Przeciwnie, poszanowanie prawa do przedstawienia uwag jest przedmiotem wzmocnionej kontroli sądowej w sytuacji, gdy Komisja w sposób dorozumiany odmawia wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego i pozbawia tym samym wnoszącego do niej skargę tego prawa. Wynika to już dość wyraźnie z ww. wyroków Trybunału

60 — Zobacz art. 10 ust. 1 i art. 20 ust. 2 pierwsze zdanie rozporządzenia nr 659/1999.

61 — Formularz skargi do Komisji jest dostępny na następującej stronie: http://ec.europa.eu/eu_law/state_aids/state_aids_complaints_fr.htm.

62 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 62.

w sprawach Cook przeciwko Komisji i Matra przeciwko Komisji, które omówiłem już wcześniej. Jest to jeszcze bardziej oczywiste od czasu wydania wyroków w sprawie Athinaïki Techniki przeciwko Komisji [63], w których Trybunał orzekł, że decyzja Komisji o umorzeniu postępowania w sprawie wniesionej do niej skargi jest aktem podlegającym zaskarżeniu ze względu na to, iż odmawiając w sposób dorozumiany wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, w decyzji takiej Komisja pozbawia składającego do niej skargę prawa przedstawienia swoich uwag na mocy art. 88 ust. 2 WE.

191. Uwzględniając powyższe i ze względu na to, iż skarżące w pierwszej instancji mogą być zakwalifikowane jako „zainteresowane strony", Sąd mógł zgodnie z prawem orzec, że z powodu złożenia skargi do Komisji Scheucher-Fleisch i in. nie zostały pozbawione prawa przedstawienia swoich uwag w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

192. Wobec powyższego proponuję, by Trybunał nie uwzględnił części drugiej zarzutu pierwszego opartej na błędnej ocenie prawa skarżących w pierwszej instancji do przedstawienia uwag.

63 — Zobacz ww. wyrok w sprawie Athinaïki Techniki przeciwko Komisji; wyrok z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie C-362/09 P Athinaïki Techniki przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-13275.

193. W świetle całości powyższych rozważań stoję na stanowisku, że pierwszy zarzut Komisji, oparty na błędnej ocenie dokonanej przez Sąd dopuszczalności skargi wniesionej przez skarżące w pierwszej instancji, jest bezzasadny.

B — *W przedmiocie drugiego zarzutu, opartego na nieuwzględnieniu przez Sąd zakresu kontroli sądowej*

194. Na poparcie swojego drugiego zarzutu Komisja zarzuca Sądowi, że ten orzekając, iż ocena zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem napotyka poważne trudności uzasadniające wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego, przekroczył zakres kontroli sądowej. Ze względu na to bowiem, że sporna decyzja wymagała dokonania złożonej oceny okoliczności gospodarczych i społecznych, Komisja skorzystała z szerokich uprawnień dyskrecjonalnych, które pociągają za sobą ograniczenie zakresu kontroli sądowej.

195. Uważam, że zarzut ten należy oddalić jako pozbawiony zasadności.

196. Z orzecznictwa wynika, że Komisja korzysta z szerokich uprawnień dyskrecjonalnych w zakresie oceny pomocy państwa

i oceny odstępstw wyraźnie przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 WE [64]. W takich przypadkach konieczne może okazać się przeprowadzenie przez Komisję złożonych analiz natury gospodarczej lub społecznej. Sprawowana przez Sąd kontrola musi zatem ograniczać się do sprawdzenia zgodności z przepisami proceduralnymi i dotyczącymi obowiązku uzasadnienia, a także prawidłowości ustaleń faktycznych oraz tego, czy nie zachodzi oczywisty błąd w ocenie faktów lub nadużycie władzy.

197. Nie ma to zaś miejsca w niniejszej sprawie.

198. Kwestia poddana pod ocenę Sądu nie dotyczy ustalenia, czy środki wdrożone przez Republikę Austrii mogą być uznane za „pomoc państwa" lub czy też mogą być uzasadnione wspieraniem rozwoju określonej działalności gospodarczej, ale ustalenia, czy Komisja, po przeprowadzeniu wstępnego badania, przestrzega obowiązków, które na niej ciążą w ramach procedury kontroli pomocy państwa.

199. Z orzecznictwa wynika, że Komisja nie dysponuje żadnym zakresem swobodnego uznania w przypadku decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Jej uprawnienia są ograniczone. Komisja jest zobowiązana wszcząć postępowanie przewidziane w art. 88 ust. 3 WE, w przypadku gdy po zakończeniu badania wstępnego nie udało jej się przezwyciężyć wszystkich trudności, na jakie napotkała przy ocenie zgodności rozpatrywanego środka ze wspólnym rynkiem. Obowiązek ten jest wyraźnie potwierdzony przez przepisy art. 4 ust. 4 w związku z art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 [65]. Wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego nie jest więc uzależnione sensu stricto od przeprowadzenia złożonej analizy gospodarczej lub społecznej, ale wynika z obowiązku prawnego, którego przestrzeganie podlega w konsekwencji pełnej kontroli sądowej.

200. Orzekając, że Komisja powinna była zastosować art. 4 ust. 4 tego rozporządzenia i w konsekwencji stwierdzając nieważność spornej decyzji, Sąd przeprowadził kontrolę jej legalności w granicach uprawnień przyznanych mu art. 230 WE.

201. Uwzględniając powyższe, proponuję, by Trybunał oddalił drugi zarzut oparty na naruszeniu przez Sąd zakresu kontroli sądowej jako bezzasadny.

64 — Zobacz w szczególności ww. wyroki: w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji, pkt 114 i przytoczone tam orzecznictwo; w sprawie Komisja przeciwko Deutsche Post, pkt 93–98.

65 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji, pkt 113 i przytoczone tam orzecznictwo.

C — *W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia*

202. W trzecim zarzucie Komisja zarzuca Sądowi, że nie dostosował swego rozstrzygnięcia do wyniku formalnego postępowania wyjaśniającego przed stwierdzeniem nieważności spornej decyzji, co dotyka zaskarżony wyrok wadą braku uzasadnienia. Jej zdaniem Sąd powinien był ustalić, czy ocena zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem dokonana przez Komisję byłaby inna po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Zdaniem Komisji jest zaś oczywiste, że na pytanie to należy udzielić odpowiedzi przeczącej. Ponadto Komisja podnosi, że wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego pociągnie za sobą opóźnienie postępowania w tej sprawie, co jest niezgodne z obowiązkiem staranności określonym w wyroku z dnia 11 grudnia 1973 r. w sprawie Lorenz [66].

203. Proponuję, by te argumenty odrzucić.

204. Nie można bowiem twierdzić, że rozwiązanie rozpatrywanego sporu mógłoby zależeć od jakichkolwiek dokonywanych przez Sąd przewidywań czy ekstrapolacji dotyczących formalnego postępowania wyjaśniającego, a jeszcze mniej uzasadnione jest podnoszenie, że może to dotknąć zaskarżony wyrok wadą braku uzasadnienia.

66 — Wyrok w sprawie 120/73, Rec. s. 1471.

205. Taki argument jest sprzeczny z zasadami regulującymi procedurę kontroli pomocy państwa. Przede wszystkim przypominam, że ocena kwalifikacji pomocy powinna być dokonana na podstawie obiektywnych przesłanek, a nie na podstawie przypuszczeń [67]. Ponadto nie może ona zależeć od oceny przyjętej w trakcie wstępnego postępowania wyjaśniającego na podstawie informacji dostępnych na tym etapie [68]. Następnie przypominam, że nie do Sądu, w ramach kontroli legalności, lecz do Komisji należy dokonanie w ramach wyłącznej właściwości przyznanej jej przez traktat oceny zgodności rozpatrywanej pomocy ze wspólnym rynkiem. Ponadto przypominam również, że wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego nie jest uprawnieniem, ale *obowiązkiem* [69] Komisji, jeżeli znajdzie się ona w sytuacji takiej, jak w niniejszej sprawie.

206. Ponadto pragnę podkreślić, że w zakresie, w jakim Komisja jest rzeczywiście zobowiązana do starannego zbadania skargi, ten obowiązek nakazuje jej w szczególności wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające w okolicznościach takich, jak okoliczności niniejszej sprawy.

207. Uwzględniając co powyżej, stoję na stanowisku, że trzeci zarzut jest bezzasadny.

67 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie British Aggregates przeciwko Komisji, pkt 111 i przytoczone tam orzecznictwo.

68 — Wyrok z dnia 9 października 2001 r. w sprawie C-400/99 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-7303, pkt 58.

69 — Podkreślenie moje.

208. W świetle całości powyższych rozważań proponuję, by Trybunał oddalił odwołanie wniesione przez Komisję jako bezzasadne.

VII — W przedmiocie kosztów

209. Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

210. Ponieważ w niniejszym przypadku Republika Austrii oraz Komisja przegrały sprawę w całości, należy obciążyć je kosztami postępowania.

VIII — Wnioski

211. W świetle powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, aby orzekł w następujący sposób:

1) Odwołania zostają oddalone.

2) Republika Austrii i Komisja Europejska zostają obciążone kosztami postępowania.